

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marie Kocourkové a soudkyň JUDr. Magdaleny Ježkové a Mgr. Heleny Konečné ve věci žalobkyně **D. K.**, bytem K., V. n. 357, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce**, se sídlem Opava, Kolářská 451/13, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. ledna 2014, č.j. 4419/1.30/13/14.3, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. ledna 2014, č.j. 4419/1.30/13/14.3, se z r u š u j e a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 3.1.2014, č.j. 4419/1.30/13/14.3, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně do rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj (dále jen „oblastní inspektorát“) ze dne 26.9.2013, č.j. 10373/8.30/13/14.3, kterým jí byla uložena pokuta ve výši 250.000 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč, a napadené rozhodnutí potvrdil.

V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že při kontrole, kterou u žalobkyně provedl dne 18. 7. 2013 v provozovně S., zjistil při výkonu práce paní H.L. Po provedeném správním řízení vydal rozhodnutí, kterým uznal žalobkyni vinnou ze spáchání deliktu ve smyslu ust. § 141 odst. 6 a § 140 odst.1 písm. e) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti v platném znění (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), kterého se dopustila tím, že umožnila výkon nelegální práce, jak ji definuje § 5 písm. e) bod 1 citovaného zákona. Vyjmenoval definiční znaky závislé práce uvedené v § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce v platném znění (dále jen „zákoník práce“), poukázal na to, že paní H.L. uvedla do záznamu o skutečnostech zjištěných při kontrole, že je v invalidním důchodu, pro žalobkyni pracuje od 18.6.2012 a to denně od 9.00 do 11.30 a od 13.30 do 17.30 hodin,

v sobotu od 9.00 do 11.00 hodin. Nemá uzavřenou pracovní smlouvu ani dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce a nepobírá za práci žádnou odměnu. V provozovně žalobkyně prodává textilní zboží a inkasuje peníze. Z vyjádření žalobkyně podaného dne 7.8.2013 vyplývá, že pracovněprávní vztah uzavřela s paní H. L. až po provedené kontrole. Oblastní inspektorát v průběhu správního řízení vyslechl jako svědka paní L., která potvrdila, že v provozovně žalobkyně občas prodávala, dohodu o provedení práce podepsala až po provedené kontrole. Z těchto zjištění žalovaný vycházel a uvedl, že nemá žádné důvodné pochybnosti o tom, že činnost vykonávaná paní H.L. pro žalobkyni kumulativně naplnila všechny znaky závislé práce.

Žalovaný se zabýval i úplatností závislé práce a s poukazem na ust. § 2 odst. 2 zákoníku práce uzavřel, že odměna není definičním znakem závislé práce a nesouhlasil s názorem žalobkyně, že jestliže je daná činnost závislou prací, musí být vykonávaná za mzdu, plat nebo odměnu, je-li vykonávaná bezplatně, nemůže se jednat o závislou práci. Tento závěr podepřel odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 18.4.2013, č.j. 59 Ad 2/2012-66.

Soustavnost výkonu závislé práce označil žalovaný za její obvyklou, nikoliv však nezbytnou charakteristiku. Rozebral i znaky „občanské výpomoci“, v posuzovaném případě však, s ohledem na naplněné znaky závislé činnosti, tj. výkon práce jménem žalobkyně ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti, se dle žalovaného o občanskou výpomoc jednat nemůže. Příbuzenský vztah žalobkyně a paní H.L., která je tetou žalobkyně, označil za irrelevantní.

Žalovaný se dále zabýval společenskou nebezpečností posuzovaného jednání, poukázal na porušení rovných podmínek na trhu práce, čerpání neoprávněných výhod jako je nižší cena poskytované práce, větší flexibilita při nabírání a propouštění pracovníků, daňové následky takového jednání a zkracování práv nelegálně zaměstnávaných.

Konečně žalovaný hodnotil i přiměřenost uložené sankce a s odkazem na ust. § 140 odst. 2 a 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti zdůraznil, že byla uložena na samé spodní hranici zákonného rozpětí a vyloučil možnost od uložení pokuty upustit. V souladu s § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhl. č. 520/2005 Sb. shledal zákonnou i uloženou povinnost k náhradě paušálních nákladů správního řízení ve výši 1.000 Kč.

Žalobkyně ve včas podané žalobě úvodem popsala postup a závěry správních orgánů v řízení nalézacím i odvolacím. Uvedla, že při úvaze o výši uložené pokuty vycházel správní orgán z kogentního ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) ve spojení s ust. § 141 odst. 6 zákona o zaměstnanosti, dle jejího názoru však výše pokuty 250.000 Kč je v rozporu s článkem 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť výše uložené pokuty je pro ní likvidační, a to nejen podnikatelsky, kdy činnost v provozovně musela ukončit, ale i obecně existenčně. Podrobně popsala i svoje majetkové poměry. V souvislosti s touto námitkou poukázala na nález Ústavního soudu ČR P1. US 3/02, podle kterého minimální výše pokuty musí být stanovena zákonem tak, aby umožnila přihlédnout i k majetkovým poměrům delikventa, pro kterého by neměla mít likvidační charakter. V rozporu

s těmito zásadami je dle žalobkyně i ust. § 141 odst. 6 zákona o zaměstnanosti, které klade na roveň v oblasti sankcí osobu fyzickou i právnickou. Z popsanych důvodů označila uloženou pokutu za nezákonnou. Navrhla proto zrušení napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího rozhodnutí oblastního inspektorátu.

Žalovaný se k žalobě vyjádřil ve svém podání ze dne 26.3.2014. Znovu popsal postup správních orgánů, zjištění učiněná v jeho průběhu a závěry, které z nich dovodily. Zabýval se i otázkou, zda byla naplněna skutková podstata správního deliktu, zdůraznil škodlivost jednání žalobkyně a jeho závažnost a okolnosti, ke kterým přihlédl při stanovení výše uložené sankce. V závěru navrhl zamítnutí žaloby.

Krajský soud v rámci přezkumného soudního řízení zjistil, že ve správním řízení, v němž bylo napadené rozhodnutí vydáno, postupoval žalovaný a před ním i prvostupňový správní orgán podle zákona o zaměstnanosti ve znění jeho novelizace provedené zákonem č. 367/2011 Sb., kterým byla s účinností od 1. 1. 2012 změněna dosavadní výše pokut v oblasti postihu nelegální práce, přičemž při postihu výkonu nelegální práce dle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) a e) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) byla jako nejnížší možná sankce stanovena částka 250.000 Kč. Krajský soud tak dospěl k názoru, že část ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti (konkrétně část na konci tohoto ustanovení znějící: „nejméně však ve výši 250.000 Kč“) je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky (čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR), a to zejména s čl. 11 Listiny základních práv a svobod, neboť nerespektuje zásadu, aby uložení pokuty, byť i v minimální výši, nebylo pro delikventa likvidační. Proto senát 30 Ad zdejšího krajského soudu předložil ve věci 30 Ad 15/2012 dne 11.12.2013 Ústavnímu soudu ČR návrh ve smyslu ustanovení § 95 odst. 2 Ústavy na zrušení zmíněné části uvedeného ustanovení. Obdobný návrh předložil Ústavnímu soud i Městský soud v Praze. Z těchto důvodů bylo řízení v této věci do doby rozhodnutí Ústavního soudu o shora uvedeném návrhu přerušeno. V návaznosti na podaný návrh vydal Ústavní soud k datu 9. 9. 2014 nálezný sp. zn. Pl. ÚS 52/13, dle něhož ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti ve slovech „nejméně však ve výši 250 000 Kč“ označil za rozporné s čl. 1, čl. 4 odst. 4, čl. 11 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Současně pak ust. § 140 odst. 4 písm. f) daného zákona ve slovech „nejméně však ve výši 250 000 Kč“ zrušil dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů. Dále krajský soud zjistil, že daný nálezný byl ve Sbírce zákonů pod č. 219/2014 vyhlášen k datu 20.10.2014.

Krajský soud pokračoval v řízení přerušeném usnesením ze dne 6.5.2014, č.j. 31 Ad 3/2014-47, a přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., když souhlas žalobkyně i žalovaného s takovým postupem byl dán za dodržení podmínek stanovených ve větě druhé zmíněného zákonného ustanovení.

Jak vyplývá z obsahu podané žaloby, žalobkyně vyslovila zásadní nesouhlas s výší uložené pokuty. Z citovaného nálezu Ústavního soudu je zřejmé, že pokud oblastní inspektorát uložil žalobkyni pokutu ve výši 250.000 Kč s konstatováním, že tak učinil s ohledem na současnou právní úpravu na nejnížší možné hranici zákonné sazby, nelze než konstatovat, že tak učinil na základě ustanovení § 140 odst. 4 písm.

f) zákona o zaměstnanosti, které, jak Ústavní soud následně vyslovil, je v rozporu jednak s čl. 1, č. 4 odst. 4 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a dále i čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

Krajský soud proto napadené rozhodnutí dle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení před krajským soudem měla úspěch žalobkyně, ta však náhradu nákladů řízení nepožadovala a krajský soud nezjistil, že by jí v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Rozhodl proto tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 29. května 2015

Mgr. Marie Kocourková, v.r.
předsedkyně senátu